

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Van verwachten en niet beschaamd worden

“Ja, allen, die U verwachten, zullen niet beschaamd worden”
Psalm 25:3a

David spreekt hier. Hij heeft deze woorden geschreven in zijn lied. Maar 't is de Heilige Geest geweest Die inspireerde. Alzo spreekt hier de Heere Zelf. Het zijn Zijn woorden. Hij betuigt: allen die Mij verwachten, willen niet beschaamd worden. Heden hoort u dus de stem van de enige, ware God. Hij is niet de zwijgende God. Dat had gekund, en dat zou recht geweest zijn. Immers - wij zijn moedwillig ongehoorzaam geweest, we hebben niet geluisterd naar Zijn stem, niet gedaan wat Hij opgedragen had. God echter vanwege Zijn rommelende ingewanden van barmhartigheid, is de sprekende God. Hij komt tot ons met Zijn woord.

Eerst is het in de psalm de dichter zelf die verwacht. Daarna lezen we het woord “allen”. Dus van één is er de uitbreiding naar allen. Genade doodt het egoïsme, het alleen maar denken aan onszelf. Waar genade is, wordt aan allen gedacht. Omdat wat voor mij nodig is, ook voor de ander nodig is. Genade maakt mededeelzaam. De een gaat de ander bemoedigen. Zo is het ook bij de psalmdichter.

Let u er goed op. Er wordt hier niet geselecteerd. Zo in de zin van die wel en die niet. Er is hier geen beperking. 't Gaat niet over sommigen. 't Gaat niet over uitverkorenen of bekeerden, over goede mensen of vrome mensen. 't Gaat over allen. Dat is: wie dan ook. Ruimer kan het niet.

Toch mogen we niet denken aan ieder hoofd voor hoofd. De beloften van het Evangelie zijn voor allen zonder onderscheid. Dat zeer zeker. Echter - hier worden bedoeld allen die de

Heere verwachten. Dat zijn dus zij wier leven gekenmerkt wordt door het verwachten van de Heere.

O neen - dat is geen vrucht van ons. Adamskinderen verwachten het niet van de Heere. Zo is onze natuur niet. Daartoe zijn we onbekwaam. Daartoe zijn we ook volstrekt onwillig. We verwachten het van dit of van dat. Behalve van de Heere. Hier is vrucht van het werk van de Heilige Geest. Verwachten is vrucht van het geloof; en het geloof is vrucht van de wedergeboorte. En weer zeggen we: let u goed op. Want verwachten heeft niet de betekenis van afwachten. Zo kan het zijn bij de godsdienstige mens. We weten het niet; we moeten maar afwachten. Er staat verwachten. Dat is inwachten, uitzien, verbeiden. In de geloofsverwachting zit niets lijdelijks, passiefs. De ware geloofsverwachting is actief; actief in het verwachten. Het verwachten van de Heere. Dat Hij komt. De God van het heil. Die, wanneer Hij komt, alle heil medebrengt om welgetroost te leven en eenmaal zalig te sterven. Zijn komst is het immers die het heil volmaakt.

We zijn de adventstijd ingegaan. Weldra wordt het kerstfeest, de herdenking van het eerste heilsfeit: de komst van de Heere Jezus in het vlees. We moeten goed weten: als het geen echt kerstfeest wordt dan kunnen we niet leven en we kunnen niet sterven. Dan blijven we arm, nameloos arm. Zullen we dan in de adventstijd maar doorgaan om ons alleen te richten op de aardse dingen? Bidt de Heere toch om die vrucht van het werk van de Heilige Geest: het verwachten. Aan het kerstfeest gaat altoos vooraf dit verwachten. Denkt u maar aan Simeon: hij was verwachtede de vertroosting Israëls. Voor het kerstfeest

wordt altoos beluisterd de advenstbede: och dat Gij de hemel scheurdet en dat Gij nederkwaamt. Hier hebt u de bede die hoort bij de ware geloofsverwachting.

U moet weten dat de komst van de Heere, en al het heil dat die komst medebrengt ook u is toegezegd. En als we gedoopt zijn dan zijn die beloften ook aan ons betekend en verzegeld. Wat een grond is er nu om te verwachten. Neen - de belofte zelf is niet genoeg. Niet de beloften maken zalig. De Belover! 't Gaat erom dat Hij, de Heere, de belofte vervult. Daar wil Hij om gebeden zijn. “Mijn hart zegt mij, o HEERE, van Uwentwege, zoek door gebeden met ernst Mijn aangezicht”.

Het tweede deel van onze tekst is zo rijk. U moogt het weten: allen die de Heere verwachten, zullen niet beschaamd worden. Hier is een goddelijke uitspraak. Hoort u dat woordje “zullen”? Ze zullen niet beschaamd worden. Werd Simeon beschaamd? Nee toch! Hij heeft geloofd en geprezen zijn God met het Kind Jezus in de armen! De Heere is niet veranderd. Zo is Hij ook vandaag. De grootheid van het bedreven kwaad kan voor u opengegaan zijn. Zodat u zegt: hoe zou het voor mij kunnen? Satan kan komen en zijn pijlen afschieten; 't kan voor anderen wel, maar voor u niet. Luister toch naar die goddelijke betuiging: “zij zullen niet beschaamd worden”! Dat woord van God is toch waar en zeker! Van dat woord valt geen tittel en geen jota! De Heere maakt altijd Zijn woord waar. Zou Hij beloven en het niet doen? Al Gods kinderen zeggen er amen op dat Hij een Waarmaker van Zijn woord is!

Dat het zo worde in de adventstijd: mijn ziel verwacht: ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar woord. Waarlijk - dan zullen we niet beschaamd uitkomen. Dan zal de Heere komen, dan wordt het echt kerstfeest!

Ds. v.Z.

Van de administratie

Hartelijk dank voor de ontvangen giften voor ons blad tot een bedrag van f 50,- en voor de opgaven van 2 nieuwe abonnees. Zijn er nog kerkenraden, waarvan in het bijna afgelopen jaar, leden in het huwelijk zijn getreden en die u nog niet hebt opgegeven voor een gratis jaarabonnement? U kunt het alsnog doen. We zien graag uw opgaven tegemoet. Oudere abonnees vallen weg. Het is fijn als de lege plaatsen weer door jongeren worden ingenomen.

Voor de school in Dundas ontvingen we van de Chr. Geref. Eben Haëzerkerk te Urk een gift van f 1.000,- en van de Chr. Geref. Kerk van Vlaardingen f 588,- als opbrengst van de gehouden kollekte. Namens het schoolbestuur heel hartelijk dank.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Versijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op geluidscassette en/of in braille, groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Ambtsdragersconferentie

Velen waren zaterdagmiddag 23 november jl. gekomen naar de Krooswijkhof om te luisteren naar de inleiding van Ds. K. Visser over "De betekenis van de heilsfeiten voor het geloofsleven." We zijn de inleider erkentelijk voor datgene wat hij ons heeft mogen doorgeven. Diverse vragen werden na de pauze gesteld en beantwoord door een forum. De wens werd uitgesproken op deze wijze door te gaan met het houden van ambtsdragersconferenties. Het ligt in de bedoeling de lezing van Ds. Visser op te nemen in ons blad. Wie verhinderd was kan dan alsnog kennis nemen van deze lezing en wie er wel geweest is kan het thuis nog eens rustig nalezen.

Inhoud

Ds. Kater vervolgt zijn serie over Sibbes, Ds. D. Slagboom schrijft ver-

der n.a.v. "Het verhaal gaat...". We hebben een klein stukje overgenomen van Ds. J.P. Boiten over materialisme en een stukje van Lambertus Myseras. We hebben zelf iets geschreven over het euthanasierapport dat 27 november is gepubliceerd, waarover veel verontrusting is ontstaan.

Verschijningsdata

Het volgende en laatste nummer van de 31e jaargang van ons blad zal 19 december verschijnen. Het eerste nummer van de 32e jaargang zal 9 januari verschijnen. Alles D.V. De copy dient uiterlijk donderdag voor verschijningsdatum binnen zijn.

Verlof Ds. C.W. Buijs

Zendingsdeputaten verzoeken via ons blad het volgende bekend te maken:

Ds. en mw. Buijs zijn in Nederland D.V. van 30 november tot 11 februari. Hun tijdelijk adres luidt: Fam. Ds. C.W. Buijs, Hoofdstraat 18, 3901 AM Veenendaal. Er is geen ruimte meer voor spreekbeurten.

AvH.

Sibbes (6)

"...de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen...". We zagen de vorige keer dat dit in een bepaald opzicht van alle kinderen Gods geldt: zwak licht, veel walm en nochtans...niet uitgeblust!

Sibbes noemt en bespreekt vervolgens een aantal kenmerken van deze 'rokende vlaswieken' om onszelf daaraan te toetsen en zo de vertroosting en de vermaning der Schriften te ontvangen.

in Gods ogen-in eigen ogen

Enkele dingen die hij noemt geef ik puntsgewijs door:

1. Wij moeten twee ogen hebben: één om de gebreken te zien in onszelf, "ik ben zwart", de andere om te zien wat goed is, "doch liefelijk". Zie niet alleen de donkere kant van de wolk.

2. Beoordeel uzelf niet altijd naar uw huidige gevoelens over uzelf: "het leven is in de winter verborgen in de wortels".

3. Bedenk het gevaar dat u het werk van Gods Geest oneer aandoet en de 'verklager der broeders' niet helpt om uzelf te beschuldigen. "De verloren zoon zei niet dat hij geen zoon

was, maar dat hij niet wáárdig was een zoon genoemd te worden".

4. God eist waarheid in het binnenste, niet een bepaalde mate van genade. "Enkele druiven tonen aan dat een plant een wijnstok is, en geen doornstruik".

'De HEERE weet dat we niets van onszelf hebben. Daarom eist Hij in het verbond der genade niet meer dan Hij geeft, en geeft wat Hij eist, en neemt Hij aan wat Hij gaf'.

5. Besef dat de Heilige Geest in het verborgene werkt. Wat u niet ziet, ziet Christus wel! Dat geldt niet het minst in tijden van beproevingen.

Mozes-Christus

In verband met deze dingen gaat Sibbes terloops ook in op het verschil tussen het verbond der werken en het verbond der genade. Een enkel citaat: "Mozes verbreekt zonder pardon alle gekrookte rieten, en blust alle rokende vlaswieken uit. Immers de wet eist een persoonlijke, voortdurende, volmaakte gehoorzaamheid vanuit een volkomen hart. De wet gééft geen kracht, maar eist het hele werk, zoals de farao,

zonder stro te geven. Christus komt met zegen op zegen juist op hen, die Mozes verdoemd heeft, en met genezende balsem voor de wonden, die Mozes geslagen heeft”.

echt-namaak

Als er enig vuur in ons is, dan is dat onstoken vanuit de hemel door ‘de Vader der lichten. Die gezegd heeft dat het licht zou schijnen’. En, zoals het ontstoken is- door het gebruik van de middelen!-zo wordt het ook gevoed. In dit verband klinkt dus de vraag tot ons: Wat dunkt u van het Woord?! “Hemelse waarheden hebben hemels licht nodig om ze te kunnen onderscheiden”. Sibbes wijst er ook op dat er niet alleen sprake is van het verlichten van het verstand, maar dat waarachtig vuur ook warmte met zich meebrengt. “Licht in het verstand brengt de warmte van de liefde in onze gevoelens”. We krijgen ook ‘smaak’ in het ‘zoete’ van Gods waarheid! Immers, genade verandert onze smaak: “de mens met genade heeft zowel een geestelijk verhemelte als een geestelijk oog”. Is het zo: “Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door Zijne smaak én hart én zinnen strelen”?

Het brengt ook met zich mee dat dit ontstoken vuur en het licht wat dit geeft ons de rechte weg wijst. Een ander punt om onszelf te beproeven. Immers: “Ziet, gij allen die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van UW vuur, en in de spranken die GIJ aangestoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen”- (Jes.50:11). Wandelen in het licht van eigen vuur: “het licht dat sommigen hebben, is als een verlichting, die na een plotselinge flits hen des te meer in het donker achterlaat. Zij kunnen het licht liefhebben als het schijnt, maar ze haten het! als het ontdekkend schijnt en hen de weg wijst, die ze hebben te gaan”. Vergeet u het niet toe te passen? Tenslotte, Sibbes noemt nog meer, heeft het door de hemel ontstoken vuur ook een reinigende werking. Het maakt scheiding tussen het goud en het schuim, tussen Geest en vlees. “Het hart van een vleselijk mens lijkt op een kerker, daarin is niets te zien dan wat weerzinwekkend is en vol verwarring. Dit licht maakt ons oordeelkundig en ootmoedig, door een helderder zicht op Gods heiligheid en onze onreinheid...”.

Nog een laatste opmerking in dit verband: vuur, naarmate het hoger op-laait is de vlam zuiverder. Daarom

getuigt het van een onecht hart om voor onszelf een bepaalde mate van de genade te bepalen, en te rusten in de ‘eerste beginselen’, met als verontschuldiging dat Christus de rokende vlaswiek niet wil uitblussen. Met andere woorden: niemand van ons krijgt van de Heere in dit woord een kussen aangereikt om daarop in geestelijke luiheid en traagheid ons hoofd op neer te leggen! Het wil wel troosten ‘het verbrijzeld en bedrukt gemoed’.

‘gewetensgevallen’

Juist om hindernissen die er kunnen zijn om deze troost te ontvangen, weg te nemen bespreekt Sibbes een aantal situaties die zo verlamdend kunnen werken. Een enkel voorbeeld, wat wellicht voor die of gene van nut kan zijn. “Sommigen worden achtervolgd door afschuwelijke voorstellingen in hun fantasie en met walgelijke en onwaardige gedachten over God, over Christus, over Zijn Woord enz., die als rusteloze vliegen, hun vrede verstoren en lastig vallen. Deze gedachten worden ingeworpen door satan in alle hevigheid. Een godvrezende ziel is er echter niet meer schuldig aan dan Benjamin schuldig was aan het feit dat Jozefs beker zich in zijn zak bevond”! Welke weg te gaan? Sibbes wijst vooral op deze weg, nl. zich aan te klagen bij Christus over deze dingen en te vluchten onder Zijn vleugelen om Zijn bescherming. Immers ook Christus is verzocht met deze dingen, al moet en kan dan van Hem gezegd worden dat de satan geen vat op Hem had. In Zijn natuur was immers niets om bij aan te knopen! Maar zo, in alle dingen verzocht als wij-doch zonder zonde!-kan Hij degenen die verzocht worden te hulp komen als de getrouwe en barmhartige Hogepriester. “Laten we onze klachten voor Christus open leggen, en het met Paulus uitroepen: “Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?”, om zo de troost te vinden en te ontvangen:

“Ik dank God, door Jezus Christus”!

En als het dan zo lijkt te zijn dat we meer dan tevoren te maken hebben met de walm van onze verdorvenheid, en denken dat we slechter zijn als we ooit geweest zijn? Sibbes wijst erop dan het volgende te bedenken:

1. zonde, hoe meer het gezien wordt, des te groter wordt de haat er tegen. 2. naarmate vijanden elkaar dichter naderen wordt het conflict des te scherper: zo ook tussen vlees en Geest. 3. zij die het meeste leven in hun ziel hebben zijn zich het meest bewust van hun verdorvenheid. Anders gezegd: meer genade doet meer verdorvenheid zien.

niet weten te bidden...

Een heel mooi gedeelte volgt als hij ingaat op het niet kunnen bidden. “O, ik heb zoveel afleidende gedachten, en nooit meer dan nu”. “Maar heeft Hij in uw hart het verlangen gegeven om te bidden? Hij zal horen de verlangens van Zijn Geest in u.” Wij weten niet te bidden als het behoort, maar de Geest komt onze zwakheden te hulp, met onuitsprekelijke zuchtingen, die niet voor God verborgen zijn! Deze verlangens schreeuwen harder in Zijn oren dan uw zonden. Soms heeft een christen zulke verwarde gedachten, dat hij niets kan zeggen, maar als een kind schreeuwt: “O, God...”, niet in staat om te zeggen wat hij nodig heeft. Deze ‘roerselen’ van de geest raken echter de ‘ingewanden van God’....!”

Wel heeft ons gebed de reinigende kracht van Christus bloed nodig. En aangezien in Zijn offer, is het gebed dan toch Gode aangenaam, als een reukwerk voor Hem toegericht.

In dit verband merkt hij verder nog op: “er is geen heilige zucht, noch een traan die we storten, die verloren gaat.” Bidden is een heilige plicht! “Door te bidden leren we bidden.” Een heilige oefenschool dus. Bent u al leerling?!

MJK.

Een verontrustend euthanasierapport

Verzwegen euthanasie

Woensdag 27 november verscheen een ruim 300 pagina's tellend rapport over de euthanasiepraktijk in ons land. Uit dit rapport blijkt dat in bijna 60% van de euthanasiegevallen dit levensbeëindigend handelen niet wordt gemeld bij de gemeentelijke lijkschouwer. Bovendien blijkt dat levensbeëindiging niet op verzoek vrijwel helemaal niet

wordt aangemeld. Het aantal euthanasiegevallen is in de periode van 1990-1995 met 41% gestegen, namelijk van 2300 tot 3200. We zouden ons kunnen afvragen waarom euthanasie niet eerlijk wordt gemeld. Het is namelijk wel verplicht. Op deze vraag worden door de artsen meerdere antwoorden gegeven. Er zijn artsen die zichzelf en het gezin de romslomp van een rechterlijk

ke onderzoek willen besparen. Ook vrees voor vervolging speelt mee. Soms is niet aan de zorgvuldigheidseisen voldaan. Er zijn er ook die aanvoeren dat zij dit de nabestaanden niet willen aandoen.

Er zijn er ook die principieel weigeren euthanasie te melden. In hun ogen is levensbeëindigend handelen een zaak tussen de patiënt en de arts. Zij zullen euthanasie of hulp bij zelfdoding nooit melden. Uit deze verontrustende gegevens valt te concluderen dat goed toezicht op euthanasie tot op heden onmogelijk is gebleken. De meldingsregeling blijkt niet te werken.

Bestrijden van euthanasie

Gods Woord is duidelijk wanneer het gaat over levensbeëindigend handelen. Ook bij ernstige ziekte, bij zware handicaps, blijft het gebod "Gij zult niet doodslaan" van kracht. Maar met alleen het laten klinken van dit principiële geluid zijn we er niet.

De vraag dient gesteld hoe de vraag naar euthanasie en de behoefte hieraan teruggedrongen of zelfs weggenomen zou kunnen worden. Welke wegen kunnen daartoe bewandeld worden. Hierover zouden we het volgende willen opmerken. De overheid zou meer aandacht moeten geven aan en geld moeten uittrekken voor intensieve stervenszorg. Een op de drie ziekenhuizen en verpleeghuizen heeft geen speciale voorziening voor stervensbegeleiding. Hier zou zeker iets aan gedaan moeten worden. Er is in onze tijd goede pijnbestrijding mogelijk. Hier dienen patiënten op gewezen te worden wanneer zij vrezen voor ondraaglijk lijden.

Een arts zou daar eerlijk over moeten spreken.

Met name denken we ook aan hospices, waar patiënten in hun laatste levensfase kunnen worden opgenomen om in een huiselijke omgeving te kunnen verblijven, daar rustig verzorgd te worden, daar zo lang mogelijk bezig te zijn met allerlei zaken en daar ook te sterven. Zou op deze wijze de vraag naar euthanasie niet ingedamd worden? Bovenal is nodig dat Gods Woord tot norm zou zijn in zaken van leven en dood.

Veranderd denkklimaat

De hedendaagse mens denkt heel anders over leven en dood dan de doorsnee-mens van vroeger. Gods Woord heeft voor velen afgedaan. Men heeft er geen boodschap aan wat Gods wet ons zegt. De mens wil han-

delen naar eigen normen en inzichten. Onlangs hoorde ik de uitspraak: "De dood hoort bij het leven." Hieruit blijkt dat de dood niet meer gezien wordt als bezoldiging der zonde. Het wordt door velen niet meer zo gezien dat de dood en de zonde bijeen horen. Indien de zonde er niet zou zijn, zou er ook geen dood zijn. Het bijbelse verband tussen zonde en dood wordt niet meer gelegd. Het besef leeft bij velen niet dat we op weg zijn naar de eeuwigheid, naar die grote Godsontmoeting aan het einde van het leven. Het beslag van Gods Woord is groten-deels weggevallen.

Daaruit is het te verklaren dat de mens eigen wegen bewandelt bij zaken van leven en dood. Waar Gods Woord de norm niet meer is wordt levensbeëindigend handelen niet meer als zonde gezien, maar als een daad van naastenliefde. Wie een onleefbaar leven leeft of een onleefbaar leven tegemoet gaat kan maar beter gedood worden. In dat denkklimaat leven wij.

Heeft u dat wereldse denkklimaat wel eens benauwd? Daaruit is het te verklaren dat er anders wordt gedacht over de beschermwaardigheid van het leven dan in vroeger tijden.

De toekomst

Het lijkt er donker uit te zien voor hen die vast willen houden aan Gods Woord en Wet. Wie werkzaam is in de verpleging en de verzorging krijgt met de veranderde opvattingen aangaande leven en dood te maken. Het lijkt erop dat land en volk van Nederland zich op een hellend vlak bevinden. Het zij tot troost dat de Heere regeert, wat er ook gebeurt op deze aarde. Hij leidt alles heen naar de grote dag van de wederkomst van Christus. We mogen binnenkort gaan herdenken dat Jezus Christus op deze aarde is gekomen om de diepe en smartelijke weg van lijden en sterven te gaan teneinde de zaligheid voor Zijn Kerk te verwerven. De Zaligmaker is nu gezeten aan de Rechterhand des Vaders. Hij zet Zijn Kerkvergaderend werk voort totdat de laatste zal zijn toegebracht. Dan komt Hij weder om te oordelen de levenden en de doden. De dag van de wederkomst nadert. Mag bij u het ene nodige al bovenaan staan? De Heere binde op het hart: "Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden."

Ds. A. van Heteren.

Om het Woord der waarheid (3)

(n.a.v. "Het verhaal gaat..")

In den beginne....

De eerste woorden van de Bijbel zijn indrukwekkend. Die eerbied voor Gods Woord heeft, voelt het "in den beginne schiep God de hemel en de aarde". Direct wordt het verkondigd, dat alle dingen door God zijn voortgebracht. Hij heeft het initiatief genomen en het werkelijkheid gemaakt. Niet een mens, maar de enige God!

Tegelijk mogen we hier zeggen: God maakt Zijn schepping ook Zélf bekend. Hij heeft Zich als Schepper van hemel en aarde geopenbaard. Hij heeft het op laten tekenen. De scheppingsgeschiedenis is niet opgekomen uit het verstand van wie dan ook. Het is geen weergave van de omgang tussen God en een mens. Het is niet een verslag van de ervaring van een Israëliet. Zeker, het geloof gelooft dit Woord, de Heilige Geest getuigt de waarheid in het hart, maar de grond blijft in Gods eigen spreken.

Het zijn niet alleen indrukwekkende woorden aan het begin, het zijn ook beslissende woorden. Het is niet aan ons om ze waar te maken. Des te erger,

als we dit verloochenen. We zijn vanuit ons natuurlijk hart geneigd om niet naar God te luisteren. Het behoeft ons wat dat betreft niet te verwonderen, dat zovelen die eerste woorden niet aanvaarden. Genesis 1 moet het haast altijd ontgelden als men de Bijbel niet voluit als Gods Woord erkent. Het goddelijke karakter ervan wordt geloosend. Met allerlei redeneringen ontkent men de waarheid ervan. Het kan niet zo zijn, zoals God het heeft bekendgemaakt.

Helaas moeten we het zeggen, dat we in het boek, dat ons bezighoudt, gelijk al opmerken: niet luisteren naar de Godsopenbaring, maar een voorstelling, die het scheppingsgebeuren mis kent. Het verhaal over het scheppingsgebeuren is tekenend voor heel het boek. Daarom wil ik er graag een weergave van geven.

Een priester in de ballingschap

In de eerste hoofdstukken van dit boek wordt de voorstelling gegeven van het volk Israël in de ballingschap en van een priester in dezelfde situatie, die het

verhaal van Genesis 1 aan het volk vertelt.

Israël is buiten eigen land. Het is ver van huis. Er lijkt geen uitkomst. Het schijnt overgegeven aan de ellende van de gevangenis. Ze worden gedreven tot de priester, die daar ook is. Hij vertelt dan het verhaal van de schepping. Hij put uit oude en nieuwe bronnen. Hij sprokkelt allerlei gedachten bij elkaar, die er in Israël waren, bij de Egyptenaren, bij de Babyloniërs. En hij vertelt zo het verhaal. Het is geen geordend betoog maar een lied, waarin de leer vervat is.

Dit verhaal moet Israël troosten. Het zit daar in de woestijn en ledigheid, vol van duisternis. De vloed bedreigt het. Nee, de priester vertelt niet om te zeggen, hoe God de hemel en de aarde geschapen heeft. Het gaat om het doel van het verhaal. God heeft wat goeds met Israël voor en daarin ook voor de volkeren.

Het wordt in de vertelling van de schepping op een aparte wijze overgebracht. Er zijn woorden in het verhaal die de boodschap doorgeven, waarom het gaat. Zo hier het woord "aarde". Het eigenlijke Hebreeuwse woord kan zowel vertaald worden door: de gehele aarde als door: het land Israël. Welnu, God heeft Israël gesteld tot dienst aan de gehele aarde, aan de volkeren. Hun land is maar een klein land, maar heel de wereld zal erdoor gezegend worden. Nu horen dus de opgejaagden en gevangenen van dat land, van een nieuwe toekomst. God zal het doen door Zijn Geest. Als een vogel, die boven het nest van zijn jongen zweeft, hen meeneemt en beschermt. Zo is God voor Zijn Israël. Hij brengt ze terug. Hij geeft Israël weer uitzicht.

Zo krijgen de ballingen gedachten van God om ze door te geven aan de volkeren.

Eigenlijk stelt hier de schrijver het ontstaan voor van de eerste vijf Bijbelboeken. De verhalen van die priester in Babel hebben de Israëlieten gehoord en doorverteld. Ze hebben ze opgeschreven en herschreven. Na de ballingschap is zo de bundeling gekomen in één boek: de Thora. De schrijver vermeldt er dan wel bij, dat het horen en vertellen en schrijven gebeurt "als de Geest van God kwam aangeweefd". Zo is het Woord geschonken en later doorgegeven aan de heidenen. Dat de schrijver aan méér denkt dan aan het verhaal van Genesis blijkt duidelijk tot haast aan het eind van dit boek. In het voorlaatste hoofdstuk vertelt hij de geschiedenis van de 12 ver-

spieders. Het verhaal wordt op een vreemde plaats verteld ná dat van de koperen slang en dat van Bileam. De schrijver is niet altijd nauwkeurig in het weergeven van de Bijbelse geschiedenissen. We lezen ook weinig van geloof en ongeloof en van het welverdiende oordeel Gods over het volk. De straf van veertig jaar blijft onvermeld. Maar het valt wel op dat hier weer de ballingschap wordt vermeld. Er wordt verwondering geuit dat de Israëlieten het verhaal tijdens de ballingschap hebben opgeschreven. Israël kwam toch niet zo best uit. Verondersteld wordt dat het gebeurt om eerlijk te biechten, dat zij verkeerd deden, telkens maar weer in "angst en tweestrijd".

Achtergrond

U vraagt uzelf af: hoe komt zo'n schrijver tot zo'n voorstelling?

Allereerst: u zult die vreemd vinden, vooral als we van deze dingen niets of niet veel weten. Eén voorstelling over het ontstaan van de Bijbelboeken zal in onze kring in het algemeen al niet zo aanslaan. En dan deze: tijdens of na de ballingschap! Dat zal bij ons helemaal verkeerd overkomen! We houden het er op, dat Mozes de schrijver is geweest, die God gebruikt heeft om deze boeken te schrijven. Daarbij weten we meestal wel, dat de Heere de overlevering tevoren gebruikt heeft. We moeten maar denken aan de vragen van Hellenbroek over de overlevering tot Mozes' tijd. Er lagen immers eeuwen tussen de openbaring van Gods daden en de beschrijving.

Er wordt soms een vraag gesteld over Mozes als de schrijver van de vijf boeken, de Thora. "Hoe kon Mozes over de schepping schrijven, waar geen mens is bijgeweest?" Calvijn heeft er een antwoord op gegeven in de bijzondere inleiding op de verklaring van Genesis, die wel door ons allen gelezen mocht worden. Hij wijst erop, dat Mozes heeft voorgezegd, wat vele eeuwen later gebeurt. Waarom zou hij dan niet kunnen spreken over zaken, die vele eeuwen eerder gebeurd waren daar hij hemels onderricht ontving?"

't Gaat echter bij de bespreking van deze zaak: waarom hier de datering van de ballingschap? niet om de vraag: Mozes of niet. 't Gaat om iets anders.

In Amsterdam, waar Nico ter Linden in de Westerkerk preekt, is ook een universiteit. Aan de theologische faculteit van de universiteit is verbonden de zgn. Amsterdamse school. Globaal gezegd bedoelen we daar mee

een bepaalde richting in het bestuderen van de Heilige Schrift. Ter Linden is aan vertegenwoordigers van de Amsterdamse school sterk verbonden. Wat wil die richting? Die wil de Bijbel anders verstaan dan de historische Bijbelkritiek. De tekst, zoals wij die kennen, werd door die kritiek niet aanvaard als de echte tekst. Die Bijbeltekst heeft een geschiedenis achter zich. Achter die tekst liggen verschillende bronnen en tradities, waardoor deze zo geworden is als we die nu kennen. De Bijbelboeken zijn zo tot stand gekomen door een bepaalde hand, die verschillende geschriften uit verschillende bronnen samengevoegd heeft. 't Gaat er nu maar om de oorspronkelijke vormen van de tekst op het spoor te komen. Het zal voor ons, als we dat even indenken, geen vraag zijn, wat er van de betekenis van Gods Woord zou overblijven, als het aan zulke kritische Bijbel-wetenschappers lag.

De Amsterdamse school moet niet zoveel hebben van zulke mensen. Geleerd door Joodse geleerden willen zij met meer eerbied de tekst, zoals wij die in de regel kennen, benaderen. Ze achten het niet allereerst van belang hoe die tekst tot stand gekomen is, we hebben te maken met de nu gegeven tekst. Daarom zijn ze vaak tegen de "nieuwe" vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap. Het is bekend, dat de vertegenwoordigers van de Amsterdamse school het juist opnemen voor de Statenvertaling, omdat die zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke tekst blijft en die zo weinig mogelijk omschrijft. Men wil zo nauwkeurig mogelijk letten op de tekst, zoals we die ontvangen hebben. Bepaalde kernwoorden in die tekst moeten ontdekt worden. We hebben dat al gezien bij het woord "aarde" in Genesis 1. Daar ziet men maar niet alleen een verwijzing in naar de gehele aarde, zoals wij die kennen, de woonplaats der mensen, die God geschapen heeft maar ook naar het land Israël. Door het Woord zo te benaderen zien we het geheel van de Schrift ten aanzien van het land der belofte en Israël, dat door God gebruikt wordt tot dienst van de gehele aarde.

Dat in Gods Woord de geschiedenis openbaar komt van Gods heildaden, komt op de achtergrond en is eigenlijk niet van belang. In de teksten worden gedachten, ideeën gelezen, die de prediker een boodschap meegeven, zonder dat gelet wordt op het historische verband.

In de mist

Ik heb geprobeerd iets te zeggen van de achtergrond van het boek, dat onze aandacht heeft. Ik hoop, dat u begrepen hebt, hoe gevaarlijk de gedachte is: de eerste vijf boeken zijn pas in de tijd van de ballingschap ontstaan. En dan uiteraard naar de voorstelling van deze richting. Zo verdwijnt er heel wat in de mist. We behoeven dan alleen maar aan de schepping te denken, als het namelijk niets uitmaakt, of die feitelijk zo gebeurd is. Het feit maakt niets uit, het gaat om het idee.

Wat betekenen ideeën, die niet teruggaan naar vaststaande feiten? Daar heeft het geloof niets aan! Gods Woord spreekt in Jesaja 40:26 van Israël in Babel en van Gods troostboodschap. In de diepe moedeloosheid wordt het oog van dat volk gericht op de Schepper en Zijn machtige daden in die schepping: "Heft uw ogen om-

hoog, en ziet, wie deze dingen geschapen heeft...". Het is moedgevend voor een moedeloos volk, dat geen mogelijkheid meer ziet. Het zicht op de grootheid Gods, betoond in Zijn daden, geeft uitzicht voor de toekomst. Hoe vaak horen we het niet juist bij Jesaja, dat God Zich presenteert als de Schepper in de uitzichtloosheid van Zijn volk? Behalve op Jesaja 40 kunnen we hier wijzen op Jesaja 42:5 "Alzo zegt God de Heere, Die de hemelen geschapen heeft..." en op Jesaja 45:8 "Alzo zegt de Heere.. Ik heb de aarde gemaakt en de mens daarop geschapen..". Het dient telkens tot bemoediging en er is een roeping in om het van de Heere te verwachten. Het kan alleen omdat de geschiedenis van de schepping een verhaal is dat gegrond is op de daden Gods!

D. Slagboom.

Materialisme

Wat wordt de mens in beslag genomen door geld en goed. Uit alles blijkt dat het materialisme zijn duizenden verslaat. Er worden telkens nieuwe manieren bedacht om rijk te worden. Momenteel zijn er velen die meedoen aan een beleggingssysteem waarbij grote rendementen worden bereikt. In korte tijd kan men veel geld verdienen. In hoeverre dit systeem al dan niet in strijd is met de wet onttrekt zich aan mijn beoordeling. Wat ik wil signaleren is dat er vele vormen van verrijking zijn waarbij de god Mammon wordt gediend. Geldgierigheid is de wortel van alle kwaad. Daarbij denk ik ook aan hetgeen in de reclames en etalages in deze laatste tijd van het jaar wordt aangeboden. De consumptie-maatschappij is onverzadigbaar.

Wordt het ons niet tot een strik? Christus Zelf waarschuwt ons om geen schatten op de aarde te vergaderen. "Gij kunt niet God dienen en de Mammon." Het is niet verkeerd om door hard te werken geld te verdienen. De Heere eist dat we in ons goddelijk beroep getrouw arbeiden. Het rijk-zijn

op zich veroordeelt de Schrift niet. Mits het een bezitten is als niet-bezittende. Maar als we ons geld gebruiken om te speculeren, bezondigen we ons dan niet aan een vorm van woeker? En als we meedoen aan het onverantwoord inkopen van allerhande spullen maken we ons schuldig aan het verkwalen van Gods gaven. We zullen er goed aan doen om het Woord van de Heere ter harte te nemen: "Maakt uzelf vrienden uit de onrechtvaardige Mammon." Daarmee bedoelt de Heere dat we ons geld en goed besteden tot nut van anderen die deze hulp nodig hebben, zodat zij onze vrienden worden. In de toekomst zal er veel geld van ons gevraagd worden voor diakonaat en maatschappelijke hulpverlening. Tenminste, wanneer wij de christelijke instellingen in stand willen houden. Laten we onze gaven dan ten nutte van onze naaste gebruiken, opdat in deze boze tijd vol verzoeking en verleiding mag blijken dat we een schat in de hemel vergaderen.

J.P. Boiten

tussen hoop en vrees. De hoop is afwisselend sterk en zwak en die toestand kan vele jaren duren. Zo liggen er vele begunadigde mensen jaren ziek in het gasthuis van eigengerechtigheid. Wij zijn zo diep in Adam gevallen, dat iedereen na ontvangen genade nog steunt op eigen verdiensten. Zo iemand is echter als een schipbreukeling; ontvalt hem de ene plank, dan grijpt hij naar de andere, totdat hem tenslotte alles ontvalt. Dan ziet men (pas) om naar een ander middel om behouden te worden. U zult vragen: als zo iemand sterft eer het tot een gelovig aannemen van de Heere Jezus komt, gaat men dan verloren? Dan moet ik U antwoorden, dat zo iemand niet verloren zal gaan omdat men reeds wedergeboren, zoekend en begunadigd was. Als dezulken sterven vergaat het hen als een schipbreukeling: eer hij zinkt, ziet hij nog om zich heen naar iemand die gereed staat te helpen. Dezulken steken hun armen uit en worden behouden door het toevlucht-nemende geloof. 'Went U naar Mij toe en wordt behouden, alle gij einde der aarde'. De gebetenen van de slang werden genezen als zij met gebroken ogen opzagen naar de koperen slang. Onze zaligheid wordt in Gods Woord niet alleen verbonden aan de sterkte, de grootheid en het vertrouwen van het geloof, maar ook aan de waarheid van het geloof, óók al is dat klein en zwak. Dat zien wij bij de Kananese vrouw en de tollenaar. Als iemand tot licht komt en mag steunen op de Heere Jezus en van Hem gebruik maakt, ziet men dat er al genade geschonken was, maar dat men soms jarenlang verkeerd gewerkt heeft. Dat is een uitnemende troost voor alle ware, maar bekommerde zwakgelovigen! Hoe komen dan zulke twijfelenden tot werkelijke vrede, licht en troost in de genadestaat? Dat zal gebeuren, als men door Gods soevereine genade en het licht van de Heilige Geest gaat zien, dat er nergens ware rust en troost te vinden is, dan wanneer men van alles afziet en zich wendt tot de Heere Jezus. Dan ziet men, dat nodiging en belofte tot hen (persoonlijk) komt en mag men, door de verlichting des Heilige Geestes Gods getuigenis voor zichzelf aannemen. Dat is geloven. Dan waagt men het, zich geheel en al over te geven aan de Heere Jezus tot hun heil en zaligheid, om door Hem behouden te worden. Dán komt zo iemand tot vrede: 'Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede'.

Lambertus Myseras

Voor u gelezen

Tot mij komt verder de vraag, wat een twijfelmoeidige allemaal doet om tot geloof, troost en verzekering van zijn staat te komen.

Ik antwoord U, dat zo iemand het zoekt in veel bidden, tranen, plichten,

levensverbetering, kortom alles waarmee men maar denkt vrede voor het hart te vinden. Men zou de Heere wel willen bewegen met veel tranen, maar de arme mens ziet niet dat het eigen, bewerkte tranen zijn. Het is een leven

Boekhouder in Botswana gevraagd

Kuru Development Trust, een organisatie die ontwikkelingswerk doet temidden van de Bosjesmensen in Botswana, is op zoek naar een boekhouder. Men zoekt iemand voor onbepaalde tijd, maar men is in eerste instantie al geholpen met iemand die een periode van zes maanden kan overbruggen. KURU is gevestigd in D'Kar, waar ook drs. en mw. Visser (Hessel en Coby) wonen en werken.

Van de boekhouder wordt verwacht:

- accountancy;
- financieel beheer, interne en donorrapportage voor zes grote programma's onder de paraplu van Kuru Development Trust;
- training van een plaatselijke collega;
- het coördineren van de boekhouding en de training van personeel die met geld werken in de verschillende afdelingen;
- goede vaardigheden om met computers te werken;
- goede interpersoonlijke verhoudingen, om in staat te zijn om financiële procedures uit te leggen aan mensen die niet kunnen lezen en schrijven;
- minstens vijf jaar tertiair onderwijs en terzake doende ervaring.

Het is een interessante baan, met veel directe contacten met de Bosjesmensen en een belangrijke schakel in het ontwikkelingswerk dat ten behoeve van hen wordt verricht.

Daarbij moet worden aangetekend dat het salaris niet hoog zal zijn. Voor bijv. sociale lasten en pensioenvoorziening moet de aan te trekken persoon zelf zorg dragen.

Sollicitaties voor deze functie kunnen (lieft zo spoedig mogelijk) worden gezonden naar:

Kuru Development Trust, P.O. Box 219, GHANZI, BOTSWANA.

Boekbesprekingen

Dr. H.F. Kohlbrugge, **Een Lied Der Liefde**, Verklaring van Psalm 45, 60 blz., f 6,90, Uitgeverij den Hertog - Houten.

De auteur promoveerde op deze Psalm. Later heeft hij enkele preken en verklaringen geschreven. Die zijn in dit boekje opgenomen. Geen enkel boekje zal foutloos zijn. Zo zagen we een verkeerde afbreking op blz. 5. Wat belangrijker is: Dit boekje is het waard gelezen te worden.

Nel Benschop, **De nacht gaat weer voorbij**, 48 blz., f 14,90, uitgeverij Kok - Kampen.

Dit boekje bevat een bloemlezing van gedichten die eerder gepubliceerd waren en ook twee nieuwe gedichten. Veel verdrietige, rouwdragende en in moeite en zorg verkerende mensen voelen zich door deze gedichten aangesproken. Er wordt heengewezen naar de Heere, bij Wie sterkte en troost te verkrijgen is.

Ds. C. Harinck, **De charismatische beweging**, 163 blz., f 19,50, Uitgeverij den Hertog B.V. - Houten.

Het boekje wil een bezinning bieden op de opvattingen binnen de pinksterbeweging en de charismatische beweging. De standpunten worden aan de Schrift getoetst. Er wordt ingegaan op zaken als geestesdoop, tongentaal, genezingswonderen en de verwachting van de spoedige wederkomst van de Heere Jezus. De auteur beweegt zich in de lijn van de gereformeerde traditie door ervan uit te gaan dat de bijzondere gaven van de Geest (de charismata), zoals profetie, bespreken in tongen, gezondmakingen etc. voorbehouden waren aan de tijd van de apostelen. Toen de canon van het Nieuwe Testament was vastgesteld, namen deze tekenen af. Een nuttig en bruikbaar boek dat zijn diensten aan jong en oud kan bewijzen in een tijd waarin vele invloeden vanuit de pinksterbeweging en charismatische beweging zich laten gelden.

Woorden van Luther, 48 blz., f 6,25, Uitgeverij den Hertog - Houten.

Het boekje bevat 45 korte meditaties genomen uit de Schriftverklaringen en preken van Luther. Een goed boekje om een klein beetje kennis te maken met het gedachtegoed van Luther. Geschikt om weg te geven.

Met een
lege maag
bij een
koude kachel

De stichting Kom Over En Help steunt christenen in Bulgarije via de Baptistenbond. Van november tot en met maart volgend jaar krijgen de armste gezinnen elke maand een pakket levensmiddelen en een bijdrage in de verwarmingskosten.

Kosten per gezin per maand: f 20,-.

Sponsor deze winter één of meerdere christengezinnen in Bulgarije!

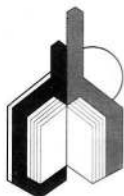
Winterhulp Bulgarije

Giro 3535181

STICHTING KOM OVER EN HELP

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: 033-2463208

Volgens het Rode Kruis in Bulgarije zullen er deze winter 300.000 mensen sterven van armoede, honger en kou.

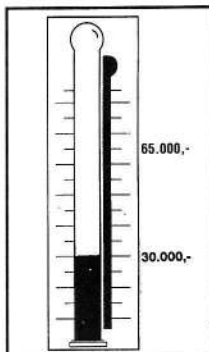

De Bonisa-zending

De Bonisa-Zending wil met Gods hulp een Landbouw-bijbel-school bouwen voor de bergstam in China.

bouwt Landbouw-bijbelschool

De kosten zijn geraamd op f 65.000,-

Ontvangen 30.000,-
nog nodig 35.000,-

Eén van de bergstammen in Zuid-west China bidt om hulp voor een landbouwbijschool in hun gebied. Er zijn al meer dan 300.000 christenen, maar weinig goed opgeleide Bijbelgetrouwe voorgangers en evangelisten. Zij willen ook andere stammen bereiken met het Evangelie. Ze bidden dat de "Heere des oogstes arbeiders wil uitstoten in Zijn wijngaard".

**Postgiro
31 555 32**

Stichting "Bonisa"-zending

Rek. 33.65.54.613 van de Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending.
Giror. van de Rabobank 163525.
Info: T. Schultink,
telefoon 0527-615063

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

GBS

Bijbels in
Statenvertaling

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met zilveren sloten is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	f 365,-
D34z	idem, met duimgrepen	f 397,50
D32az	in antiek-bruine lederen band	f 435,-
D34az	idem, met duimgrepen	f 472,50
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	f 872,50

Folder op aanvraag beschikbaar.
Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand

1996 Kerstgroetactie

Laat de christenen in Rusland weten dat u hen niet vergeet.

Doe mee! Stuur uw kerstgroet naar Rusland in de vorm van een leatuurpakket.

Zo helpt u mee aan het evangelisatiewerk in de landen van de voormalige Sovjetunie.

In uw kerstgroet 1996 zit het boekje "Fluiten naar Sallie" en twee Nieuwe Testamenten.

U betaalt de portokosten voor de verzending van het pakketje naar de voormalige Sovjetunie (f 5,75).

Friedensstimme betaalt de rest.

bel: 0182 538 544

Friedensstimme • Postbus 15 • 2800 AA Gouda

Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp

Wij hebben onze geheel nieuwe informatie-brochure voor u klaar liggen, even een telefoontje en deze wordt u toegezonden!

Wilt u kwaliteit en is er geen TV in het gezin, vraag dan hulp bij de BKG

0318 - 52 77 99

Graag tijdig bellen!

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisfonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafenisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Telefoon 0577-401689

